

المقدمة السادسة: في ما يسجد عليه

مقدمه ششم: چیزهایی که می‌توان بر آن سجده نمود

لا يجوز السجود على ما ليس بأرض كالجلود والصوف والشعر والوبر، ولا على ما هو من الأرض إذا كان معدناً كالمح والعقيق والذهب والفضة والقيصر إلا عند الضرورة، ولا على ما ينبت من الأرض إذا كان مأكولاً كالخبز والفاكهة، أو ملبوساً القطن والكتان. ولا يجوز السجود على الوحل، فإن اضطر أوماً. ويجوز السجود على القرطاس، ويكره إذا كان فيه كتابة. ولا يسجد على شيء من بدنه فإن منعه الحر عن السجود على الأرض سجد على ثوبه، وإن لم يتمكن فعلى كفه.

سجده بر این موارد جایز نیست: آنچه از زمین نیست، مانند پوست، پشم، مو و کرک؛ و آنچه از زمین است اما معدن به شمار می‌رود، مانند نمک، عقیق، طلا، نقره و قیر مگر در حال ضرورت؛⁽¹⁾ و همچنین چیزهایی که از زمین سبز می‌گردد و خوردنی است،⁽²⁾ مانند نان و میوه‌ها، یا پوشیدنی است، مانند پنبه و کتان؛ و نیز سجده بر گل‌ولای [و فضله حیوانات] جایز نیست، و اگر مجبور باشد، باید اشاره کند.

سجده بر کاغذ جایز است⁽³⁾ ولی اگر داخلش نوشته داشته باشد مکروه است.

نباید نمازگزار بر بدن خود سجده کند، اما اگر به دلیل گرما نتواند بر زمین سجده کند می‌تواند بر لباس خود سجده کند و اگر نتوانست بر پشت دست خود سجده می‌کند.

والذي ذكرناه إنما يعتبر في موضع الجبهة خاصة لا في بقية المساجد، ويراعي فيه أن يكون مملوكاً، أو مآذوناً فيه، وأن يكون خالياً من النجاسة. وإذا كانت النجاسة في موضع محصور كالبيت وشبهه وجهل موضع النجاسة لم يسجد على شيء منه. ويجوز السجود في المواضع المتسعة دفعاً للمثقة.

آنچه گفته شد در مورد پیشانی است نه بقیه اعضای سجده (کف دست‌ها و زانوها و نوک پاها).

محل سجده باید ملک شخص باشد یا اینکه اجازه آن را داشته باشد و نجس هم نباشد. اگر در مکان محدودی مانند خانه و مثل آن، نجاستی باشد و مکان دقیق آن را نداند، سجده در هیچ جای آن جایز نیست، اما اگر در مکان بزرگی باشد برای دفع سختی، سجده در آن جایز است.⁽⁴⁾

1- سجده بر کاشی و سرامیک در صورتی که تکه‌های سنگ در آن پدیدار باشد، صحیح است. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 42)

2- البته سجده بر گیاهانی که حیوانات می‌خورند، جایز است. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 42)

3- بر دستمال کاغذی نیز می‌توان سجده کرد. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 30)

4- چون اگر آنجا هم بگوییم نمی‌تواند سجده کند، مشقت خیلی زیادی پیش می‌آید. (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 43)

